

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษามีความสัมพันธ์กับสังคม การจัดการศึกษาเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพปัญหา ความต้องการของสังคมที่มีเป้าหมายอยากได้บุคคลชนิดใด และมีคุณภาพอย่างไรที่จะมาช่วยส่งเสริม สังคมให้ดีขึ้น ในการจัดการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่หลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาให้มีคุณค่าและประสิทธิผลสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของกองงาน วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง เป็นหัวข้อและนำเสนอตามลำดับดังนี้ ความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของ หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร การประเมิน หลักสูตรตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของหลักสูตร

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร เป็น 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้จบชั้นหรือรับประกาศนียบัตร ในหมวดวิชา หรือสาขาใดสาขาหนึ่ง เช่น หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย
2. โปรแกรมการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียน เพื่อรับประกาศนียบัตร
3. กลุ่มวิชาหรือประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียน ได้เรียนภายใต้การแนะนำของ

โรงเรียน

ภิญโญ สาร (2526) กล่าวถึงหลักสูตรว่า หมายถึง โครงการการศึกษาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองตามแผนการศึกษา หรือโครงการการศึกษาที่โรงเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษาตามแผนการศึกษา

เอนก เพ็ชรอนุกุลบุตร (2524) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนงานที่อธิบายถึง ขอบข่ายและการจัด การเตรียม โปรแกรมการศึกษาในสถาบันศึกษา ในแผนงานประกอบด้วย ข้อความที่บอกถึงความต้องการเป็นหลัก วัตถุประสงค์ของสถาบันการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประเมินคุณค่าประสิทธิภาพของหลักสูตร และระบบของหลักสูตร

สิริพร บุญญานันท์ (2529) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลักสูตรจึงหมายถึงทั้งส่วนที่เป็นข้อกำหนด รายการสอน และส่วนที่เป็นกระบวนการทั้งปวง เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ตามข้อกำหนด

จากคำนิยามของหลักสูตร อาจสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการทางการศึกษา หรือโปรแกรมการศึกษา ซึ่งครอบคลุมจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดในรูปของมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้สอนจัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ตามข้อกำหนดและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตร

เซลเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Galen J. Saylor and William M. Alexander, 1966) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นเสมือนแผนภูมิการเดินทาง และตารางที่ยึดหยุ่นได้ ในการดำเนินการศึกษา หลักสูตรจะถูกสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชา การบริหาร โรงเรียนและวิชาการต่าง ๆ ทางด้านการศึกษาระดับชั้นต่าง ๆ ร่วมกัน

กาญจนา คุณารักษ์ (2527) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญา หรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร เป็นข้อกำหนดและแนวปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อประเทศชาติต้องการที่จะสร้างคุณลักษณะ ของประชาชนให้เป็นอย่างไร รัฐบาลก็สามารถที่จะกำหนดจุดหมายและเนื้อหาวิชาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามที่ชาติต้องการ

องค์ประกอบของหลักสูตร

ทาบ (Hilda Taba, 1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นการกำหนดว่า ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไร หรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นการเลือกสรรและจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรที่เป็นรูปเล่ม ไปปฏิบัติให้เกิดผล
4. การประเมิน (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่าการดำเนินการของหลักสูตร เป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด และมีอะไรเป็นสาเหตุ

จินตนา ญนิพันธ์ (2527) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรพยาบาล ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2525 ของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดให้มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาและวิชาชีพของสาขาพยาบาลศาสตร์ รวมทั้งมีความก้าวหน้าทางวิชาการและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 2. โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี
 3. โปรแกรมการเรียน ซึ่งแสดงลำดับรายวิชาต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องเรียนตลอดหลักสูตร
 4. การประเมินผลการเรียนการสอนในหลักสูตร จะต้องมีการประเมินผลที่ใช้ในหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปปฏิบัติได้
 5. คำอธิบายรายวิชาของทุกรายวิชาที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรนั้น
- โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า องค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 2. เนื้อหาวิชา
 3. การนำหลักสูตรไปใช้
 4. การประเมินผล

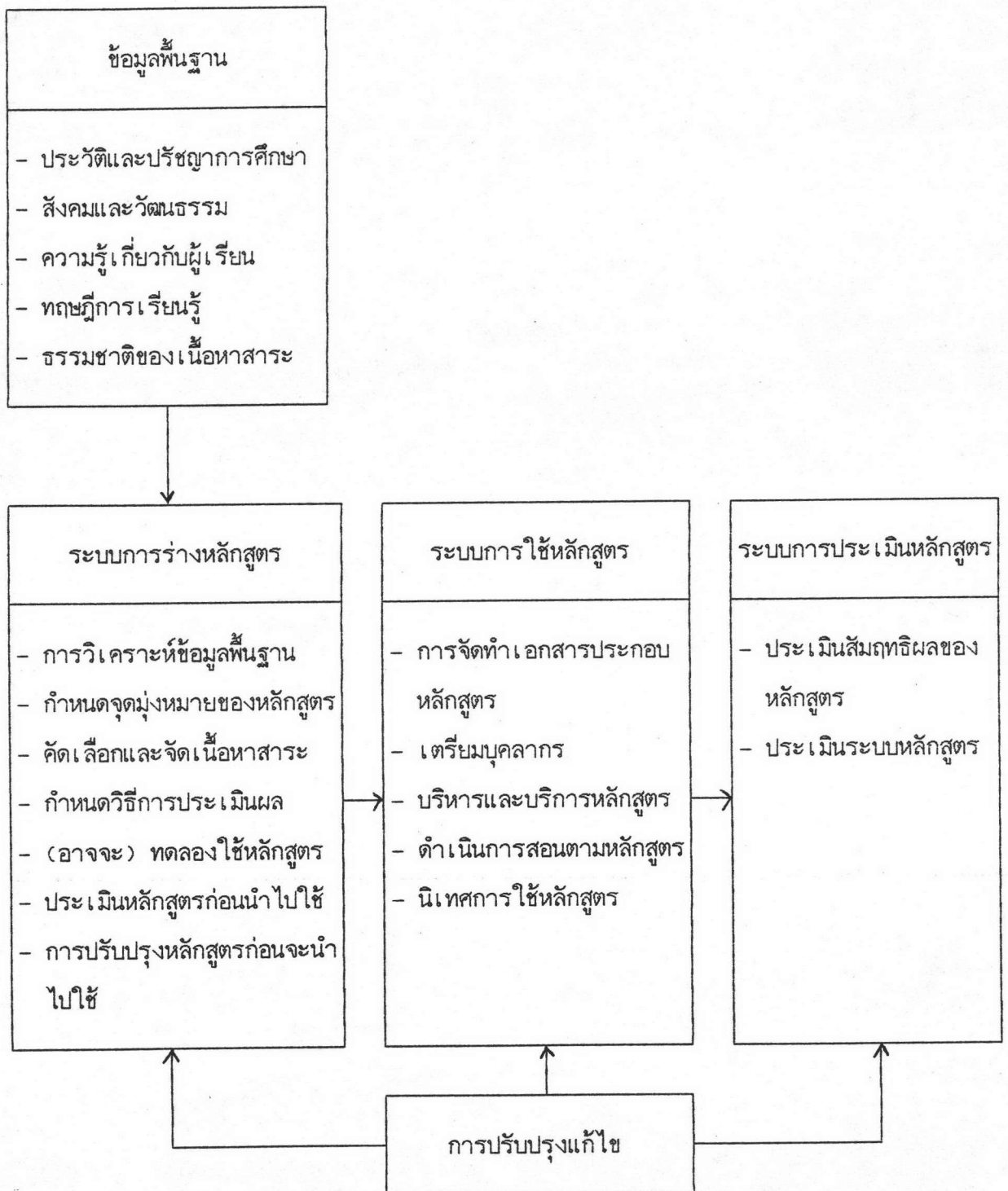
การพัฒนาหลักสูตร

สังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การศึกษาก็จำเป็นต้องพัฒนาควบคู่กันไป การพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรนั้นมุ่งจะให้ ได้หลักสูตรที่ดีเหมาะสมกับสังคม หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะความชำนาญ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

ราล์ฟ ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler, 1950) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตร ควรจะตอบคำถาม 4 ข้อ คือ

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น
3. โรงเรียนจะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะพิจารณาได้อย่างไรว่าสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว

สจ๊วต อูทรานันท์ (2528) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งสามารถแสดงระบบการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 ลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

จากแผนภูมิที่ 1 จะพบว่า การพัฒนาหลักสูตรครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น เมื่อพูดถึงหลักสูตรควรคิดถึงหลักสูตรทั้งระบบ คือ มี เอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของเนื้อหาสาระ การนำหลักสูตรไปใช้ และการ ประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ด้วยเหตุนี้จึงถือว่า การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร เป็น กระบวนการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรจะกระทำได้อีกต่อ เมื่อได้ประเมินผลหลักสูตรก่อนว่าเป็น

อย่างไร

โดยสรุปกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย

1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
2. การคัดเลือกและการจัดเนื้อหาสาระ
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมิน

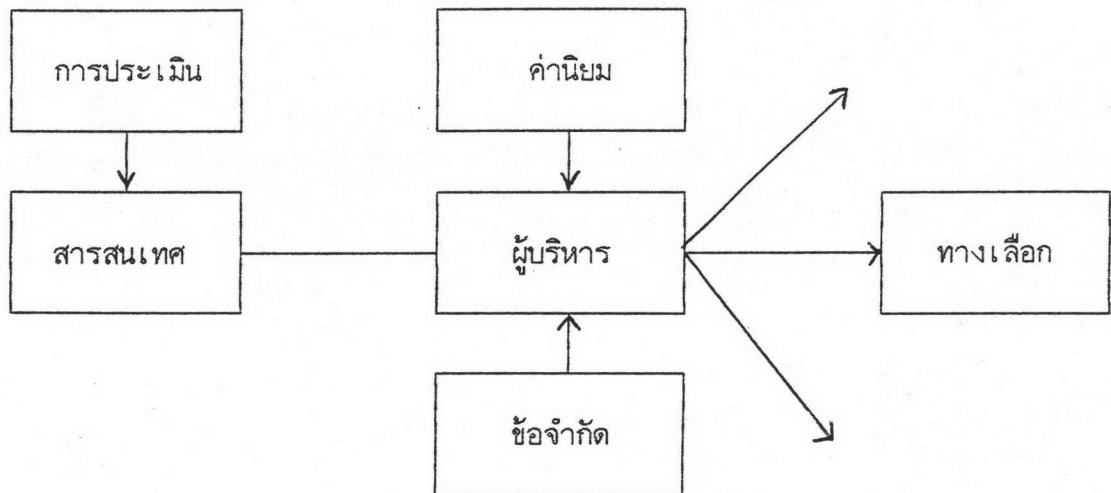
การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวางแผนการจัดเก็บรวบรวม และการให้ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ หรือเป็นการพิจารณาความคล้ายคลึง กัน หรือความสอดคล้องกันระหว่างการกระทำ (performance) กับจุดมุ่งหมาย (objectives)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2528) กล่าวถึงการประเมินว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งตอบคำถาม

"How Good" การประเมินจึงมีความหมาย 2 ประการ คือ

1. การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ

ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

และในการประเมินสิ่งใดก็ตาม จะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบการ (performance) ที่ได้จากการวัดกับการตัดสินคุณค่าของส่วนประกอบการนั้น โดยการเปรียบเทียบส่วนประกอบการที่ได้จากการวัดกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งองค์ประกอบของการประเมินจะเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\boxed{\text{การประเมินค่า}} = \boxed{\text{การวัด}} + \boxed{\text{การตัดสินใจ}}$$

การประเมินแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ เช่น

1. แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า

1.1 การประเมินค่าตามอุดมการณ์ของโครงการ (Goal-Based Evaluation)

เป็นการประเมินผลที่ได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยทราบก่อนการประเมินผลว่า โครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

1.2 การประเมินค่า ซึ่งเป็นอิสระจากอุดมการณ์ของโครงการ (Goal-Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีอะไรบ้าง

2. แบ่งตามเวลาที่ทำกรประเมิน

2.1 การประเมินก่อนการปฏิบัติกิจกรรม

2.2 การประเมินขณะปฏิบัติกิจกรรม

2.3 การประเมินหลังจากปฏิบัติกิจกรรม

3. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน

3.1 การประเมินเพื่อปรับปรุงหรือการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

3.2 การประเมินเพื่อสรุปผลหรือการประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation)

4. แบ่งตามแบบจำลองของการประเมิน

4.1 การประเมินที่มุ่งตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์

4.2 การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน

4.3 การประเมินที่มุ่งนำผลไปช่วยในการตัดสินใจ

5. แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน

5.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation)

5.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

5.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

5.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

6. แบ่งตามความแท้จริงของการประเมิน

6.1 การประเมินเทียม (Pseudo Evaluation)

6.2 การประเมินกึ่งแท้กึ่งเทียม (Quasi Evaluation)

6.3 การประเมินแท้จริง (True Evaluation)

กล่าวได้ว่า การประเมิน เป็นการหาข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยวิธีการที่มีระบบและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน

การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม

สุจริต เพ็ชรชอบ (2523) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะเป็นการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด อะไรเป็นเหตุผล การประเมินหลักสูตรตามแนวใหม่ เน้นการประเมินทั้ง โปรแกรมการศึกษา และการประเมินผลหลักสูตรที่ดีควรมีโครงการประเมินที่แน่นอน วิธีประเมินหลักสูตรว่าสัมฤทธิ์ผลตามปณิธานที่ตั้งไว้เพียงใด อาจทำได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน
 2. การวิเคราะห์หลักสูตรจากผลการวิจัยต่าง ๆ เช่น วิจัยเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของการเรียนวิชาต่าง ๆ
 3. การตั้งคณะกรรมการหรืออนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และรวบรวมข้อสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ศึกษาข้อดี ข้อบกพร่องของหลักสูตร ศึกษาจากรายงานการวิจัย ข้อคิดเห็น และจากเอกสารหรือการประชุมต่าง ๆ
 4. การวิเคราะห์หลักสูตรโดยใช้เกณฑ์ประเมินผล
 5. การวิเคราะห์โครงการประเมินผล
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร จะต้องประเมินทั้งแบบ Formative และ Summative Evaluation จึงต้องประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา หากจำแนกตามประเด็นแบ่งได้ 4 แบบ คือ

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินเฉพาะเนื้อหาสาระที่ปรากฏอยู่ในเอกสารหลักสูตรเท่านั้น เช่น จุดมุ่งหมาย ปรัชญา โครงสร้าง เนื้อหาวิชา เป็นต้น
2. การประเมินการใช้หลักสูตร ประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำตัวเอกสารหลักสูตรไปใช้ เช่น ความเข้าใจของอาจารย์เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น
3. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ประเมินในส่วนที่เป็นผลผลิตที่ได้จากหลักสูตร คือ สัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น ความรู้ ความสามารถในการเนื้อหาวิชา บุคลิกลักษณะ พฤติกรรมทางศีลธรรมจรรยา เป็นต้น

4. การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินทั้งระบบ คือ พิจารณาทั้งเอกสารหลักสูตร การใช้หลักสูตร สมรรถนะผลของนักศึกษา และสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนการสอนทั้งหมด ด้วย เช่น การบริการ การจัดสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น

จากนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้พิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าสมรรถนะผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

รูปแบบของการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษากำหนดไว้หลายท่าน ดังนี้

สุมิตร คุณานุกร (2523) กำหนดรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร
2. การวิเคราะห์กระบวนการนำไปใช้
3. การวิเคราะห์สมรรถนะผลในการเรียน
4. การประเมินผลโครงการของหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของ ฟาย เดลตา แคปปา (The Phi Delta Kappa Committee Model) กำหนดไว้ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation)
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
3. การประเมินกระบวนการผลิต (Process Evaluation)
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

เลวี (Lewy, 1977) สรุปรูปแบบของการประเมินไว้ 3 ประการ คือ

1. การประเมินสมรรถนะผลของหลักสูตร
2. การประเมินคุณค่าของหลักสูตร
3. การประเมินเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร

คือ การประเมินที่มุ่งตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของวัตถุประสงค์ (Goal attainment model of objective base model) เป็นการประเมินผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับใช้ประเมินหลักสูตร หรือโครงการที่ดำเนินการใช้เสร็จสิ้นแล้ว รูปแบบการประเมินลักษณะนี้ ได้แก่ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) รูปแบบการประเมินของครอนบาค (L.J. Cronbach) และรูปแบบการประเมินของสคริเวน (M. Scriven) เป็นต้น

การประเมินคุณค่าของหลักสูตร (Judgemental model)

เป็นการประเมินเพื่อดูว่า เมื่อนำหลักสูตรหรือโครงการไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดนั้น จะได้ผลดีเพียงใด คำนวณการลงทุนหรือไม่ การประเมินประเภทนี้จึงมุ่งนำเอาสิ่งที่เกิดขึ้นจริงทั้งในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการปฏิบัติและผลผลิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแล้วจึงตัดสินคุณค่า ซึ่งการประเมินลักษณะนี้อาจดำเนินการระหว่างการใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) หรือเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการใช้หลักสูตร (Summative Evaluation) ก็ได้ รูปแบบการประเมินลักษณะนี้ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สเต็ก (Robert E. Stake) และรูปแบบการประเมินของโพรวัส (M. Provus) เป็นต้น

การประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision Making model)

เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจ โดยเชื่อว่าหลักสูตรที่ดีจะส่งผลกระทบต่อขนาดต การประเมินรูปแบบนี้คำนึงถึงการทำงานอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผล รูปแบบการประเมินหลักสูตรลักษณะนี้ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ ฟาย เดลตา แคปปา (The Phi Delta Kappa) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า แบบจำลองชิป (CIPP Model) หรือรูปแบบการประเมินของ ดอริส ที โกว (Dorris T. Gow)

การประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)

ระหว่าง ค.ศ. 1968-1970 แดเนียล สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นประธาน คณะกรรมการการศึกษาาระดับชาติชุดหนึ่ง ศึกษาเรื่องการประเมินผลในสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า The Phi Delta Kappa National Committee on Evaluation ได้เสนอรูปแบบการประเมินผลเพื่อประเมินโครงการการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากกฎหมายฉบับที่ออกเมื่อ ค.ศ. 1965 เรียกว่า Elementary and Secondary Education Act, 1965 (ESEA) กฎหมายฉบับนี้ต้องการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนปรับปรุงการศึกษา โดยต้องการประเมินโครงการหรือโปรแกรมต่าง ๆ ในโรงเรียน หลังจากที่ได้เสนอรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ต่อคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการได้พัฒนารูปแบบนี้เพิ่มเติมเพื่อให้มีผลในการประเมินโครงการที่เป็นนวัตกรรมได้ด้วย กลุ่มผู้พัฒนารูปแบบการประเมินนี้ยึดหลักการที่ว่า การประเมินเป็นกระบวนการจัดการกระทำกับข้อมูล 3 อย่าง คือ

1. การบรรยายว่าสิ่งที่ต้องการคำตอบนั้นคืออะไร (Delineating)
 2. การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งอาจต้องอาศัยเทคนิคทางการวัดผลและสถิติ (Obtaining)
 3. การจัดหาข้อมูลให้ผู้ที่จะต้องตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ (Providing)
- การประเมินแบบ CIPP ต้องหาข้อมูล 4 อย่าง คือ
1. ข้อมูลเกี่ยวกับบริบท (Context) ซึ่งช่วยส่งเสริมการตั้งจุดประสงค์
 2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวป้อน (Input) ซึ่งช่วยการตัดสินใจเรื่องการออกแบบ
 3. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ (Process) ซึ่งช่วยการตัดสินใจเรื่องกระบวนการและการปฏิบัติ
 4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลของโครงการ (Product) ซึ่งจะช่วยการพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปรับปรุง หรือยุติโครงการ (เสริมศรี ไชยศรี, 2528)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2527) กล่าวว่า โมเดลซิป (CIPP) เป็นโมเดลที่เหมาะสมกับการประเมินเพื่อพัฒนา ถ้าจะประเมินหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรไปพร้อมกันในเวลาเดียว มิติที่น่าจะมองสำหรับการประเมินส่วนต่าง ๆ ได้แก่

การประเมินสภาวะแวดล้อม หรือบริบทของหลักสูตร ต้องพิจารณาจาก

1. ความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง
2. สภาพสังคมและวัฒนธรรม
3. ปรัชญาการศึกษา
4. นโยบายการศึกษา
5. ทิศทางการศึกษาของประเทศ ของโลก
6. บัณฑิตของมหาวิทยาลัย

นำผลที่ได้จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาวิเคราะห์เชิงเหตุผล สังเคราะห์และทำ Content Analysis ก็จะได้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์รายวิชา

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของการบริหารหลักสูตร พิจารณาที่

1. อาจารย์
2. นิสิต
3. เจ้าหน้าที่
4. ข้าราชการ
5. งบประมาณ
6. ค่าใช้จ่ายรายตัว
7. วัสดุ ครุภัณฑ์
8. อาคารสถานที่

การประเมินการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน จะต้องประเมิน

1. พฤติกรรมการบริหาร
2. พฤติกรรมการเรียนของนิสิต
3. พฤติกรรมการดูแลให้คำปรึกษาแก่นิสิต
4. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
5. พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ

การประเมินผลผลิตของหลักสูตร ต้องประเมิน

1. ผลการเรียนรู้ ทั้งด้านพุทธิปัญญา จิต อารมณ์
2. ความเจตปฏิบัติ

จากกรอบการประเมินทั้ง 4 ด้าน ของการประเมินตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) สรุปใจความสำคัญของการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินข้อมูลที่เป็นพื้นฐานของระบบ มีวิธีประเมิน 2 วิธี คือ

1.1 Contingency Mode หมายถึง การประเมินสถานะแวดล้อมเพื่อหาโอกาสและภาวะแรงดันจากภายนอกระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ปรับปรุง โครงการหรือหลักสูตรให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ เช่น การประเมินค่านิยมของชุมชน แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจ สถิติประชากร และอื่น ๆ ข้อมูลเหล่านี้ทำให้สามารถคาดการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการ

1.2 Congruence Mode เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Actual Result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินลักษณะนี้ทำให้ทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) คือประเมินตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นำสู่ระบบการศึกษาคือ ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ตำรา สื่อทัศนูปกรณ์ และสถานที่เรียน เป็นต้น ซึ่งการประเมินปัจจัยเบื้องต้นจะช่วยให้ได้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจว่า ในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพนั้น ควรปรับปรุงในปัจจัยเบื้องต้นใดบ้าง

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินเพื่อหาข้อมูลที่เป็นแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการอย่างดี การประเมินหลักสูตรในด้านกระบวนการ คือ การประเมินการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีความคลาดเคลื่อนประการใดบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลสำเร็จของโครงการ หรือผลผลิตของหลักสูตร เปรียบเทียบกับเกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) หรือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) ซึ่งกำหนดไว้ก่อน โดยพิจารณาร่วมกับผลที่ได้จากการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น และการประเมินกระบวนการ

ซึ่งพอสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินหลักสูตรอย่างมีระบบ ทำให้ทราบว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนไหนบกพร่องต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ตรงจุด และข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การอบการประเมินนี้ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง และถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นที่ยอมรับในการประเมินโครงการและประเมินหลักสูตรในปัจจุบัน

หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528

ปรัชญา

กองงานวิทยาลัยพยาบาลเชื่อว่า ความรับผิดชอบอันดับแรก คือ การเตรียมพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ พร้อมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลทุกระดับ เพื่อสนองความต้องการด้านบริการพยาบาลในสังคมไทยซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การปฏิบัติการพยาบาลในทุกระดับของบริการสุขภาพ และในสภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ต่าง ๆ พยาบาลจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทั้งทางด้านสติปัญญาและการปฏิบัติการทางวิชาชีพ ในการที่จะช่วยเป็นผู้นำหรือสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว และชุมชนสามารถพัฒนาความมีสุขภาพของตน ของครอบครัว หรือของชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชาติในการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า โดยยึดการสาธารณสุขมูลฐานเป็นหลัก การเตรียมเพื่อให้พยาบาลมีความสามารถดังกล่าวข้างต้น บรรยากาศของการเรียนการสอน ต้องเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ การรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้า การตัดสินใจที่รอบคอบและถูกต้อง ทักษะการเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะมีความสามารถ ดังนี้

1. ตระหนักและคำนึงถึงคุณค่าและศักยภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชน
2. ใช้กระบวนการพยาบาล หลักการ ทฤษฎี เทคโนโลยี และกระบวนการติดต่อสัมพันธ์ ในการให้บริการพยาบาล ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ครอบครัว และชุมชน ในการป้องกัน ความเจ็บป่วย การส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย
3. ให้บริการพยาบาลและเน้นการดูแลสุขภาพแก่ประชาชน โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ความต้องการของสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้และดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ
4. แสดงความสามารถในการคิด พิจารณา การตัดสินใจอย่างอิสระ มีทักษะของการ เป็นผู้นำ และการให้บริการพยาบาล
5. ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ ในการกำหนดความต้องการด้านบริการ ชุมชน และร่วมมือในการบริการได้ทุกระดับของบริการสาธารณสุข
6. นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงพยาบาล และการให้บริการสุขภาพ
7. ตระหนักในความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
8. สอน บริหารนิเทศงานผู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบ
9. สนับสนุนหลักการประชาธิปไตย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นพลเมืองดี

โครงสร้างของหลักสูตร

1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต
2. ส่วนประกอบของหลักสูตรมี 4 หมวดวิชา
 - 2.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 36 หน่วยกิต (24.49%)
 - 2.2 หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 28 หน่วยกิต (19.05%)
 - 2.3 หมวดวิชาวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 77 หน่วยกิต (52.38%)
 - 2.4 หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 6 หน่วยกิต (4.08%)

ลักษณะการจัดการเรียนการสอน

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนของแต่ละวิชา ควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพชุมชน โดยให้สอดคล้องกับระบบการบริหารการบริการสาธารณสุข และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างหมวดวิชาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของชุมชน ฝึกการใช้กระบวนการพยาบาลในการแก้ปัญหา และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา
3. ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมสมรรถนะด้านความเข้าใจชุมชน การวินิจฉัยชุมชน การจัดบริการสุขภาพ และเข้าถึงชุมชนและการเป็นผู้นำ

ระยะเวลาเรียน

หลักสูตรนี้ใช้ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี หนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ภาคละ 16 สัปดาห์ และรวมภาคฤดูร้อนอีก 1 ภาคการศึกษา ภาคละ 3 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เปิดสอนภาคฤดูร้อน จะเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ กำหนดหน่วยกิตการเรียนไว้ดังนี้

ภาคทฤษฎี	1 หน่วยกิต	ให้ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
ภาคปฏิบัติ	1 หน่วยกิต	ให้ใช้เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ 4-6 ชั่วโมง
ภาคทดลอง	1 หน่วยกิต	ให้ใช้เวลาเรียนและทดลอง 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

การวัดผลและการประเมินผล

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาให้ดำเนินการตามระเบียบ เช่นเดียวกันทุกวิทยาลัยพยาบาล โดยผู้เรียนสามารถเลื่อนชั้นเรียนปลายปีได้ตามความสามารถของตน ทั้งนี้ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอน ทดสอบเป็นระยะเมื่อจบแต่ละรายวิชาหรือตามประสบการณ์ภาคปฏิบัติ โดยให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

การเรียนแต่ละวิชา นักศึกษาต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 80% และมีคะแนนความประพฤติไม่ต่ำกว่า 80% จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบ ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละวิชา ผลการสอนจะวัดออกมาเป็นระดับชั้น (Grade) ดังนี้

ระดับชั้น	ความหมาย	ค่าระดับชั้น
A	ดีมาก (excellent)	4
B	ดี (good)	3
C	พอใช้ (fair)	2
D	อ่อน (poor)	1
F	ตก (failure)	0
E	มีเงื่อนไข (condition)	ให้แก่ตัวใหม่
I	ยังไม่สมบูรณ์ (incomplete)	

ในทุกปีการศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบผ่านทุกวิชา หมวดวิชาซีพยาบาลจะต้องได้ระดับชั้นไม่ต่ำกว่า C จึงจะถือว่าสอบได้ ส่วนหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปและหมวดวิชาเลือกจะต้องได้ระดับชั้นไม่ต่ำกว่า D และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมประจำปีไม่ต่ำกว่า 2 จึงจะถือว่าสอบผ่านได้เลื่อนชั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษาได้ จะต้องมีความเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2

รายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	36	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10	หน่วยกิต
ส. 100 จิตวิทยาทั่วไป	2	(2-0-4)
ส. 201 จิตวิทยาพัฒนาการ	2	(2-0-4)
ส. 102 สังคมวิทยาและปัญหาสังคม	2	(2-0-4)
ส. 103 มานุษยวิทยาสุขภาพ	2	(2-0-4)
ส. 204 พละนาถ 1	1	(.5-1.5-1)
ส. 405 พละนาถ 2	1	(.5-1.5-1)
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	10	หน่วยกิต
ม. 110 การสื่อสาร	2	(2-0-4)
ม. 111 พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม	2	(2-0-4)
ม. 312 ปรัชญาเบื้องต้น	2	(2-0-4)
ม. 113 วัฒนธรรมไทย	2	(2-0-4)
ม. 414 สุนทรียศาสตร์	2	(2-0-4)

1.3	กลุ่มวิชาภาษา	8	หน่วยกิต
	ภ. 320 ภาษาไทย 1	2	(2-0-4)
	ภ. 321 ภาษาไทย 2	2	(2-0-4)
	ภ. 322 ภาษาอังกฤษ 1	2	(2-0-4)
	ภ. 323 ภาษาอังกฤษ 2	2	(2-0-4)
1.4	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์	8	คณิตศาสตร์
	ว. 130 คณิตศาสตร์	2	(2-0-4)
	ว. 131 เคมี	3	(2-2-5)
	ว. 132 ฟิสิกส์	3	(2-2-5)
2.	หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	28	หน่วยกิต
	พ. 140 จุลชีวและปรสิตวิทยา	4	(3-2-7)
	พ. 141 กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 1	4	(3-2-7)
	พ. 142 กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 2	3	(2-2-5)
	พ. 143 โภชนศาสตร์ 1	2	(1-2-3)
	พ. 244 โภชนศาสตร์ 2	2	(1-2-3)
	พ. 245 ชีวเคมี	3	(2-2-5)
	พ. 246 เกสัชวิทยา	2	(2-0-4)
	พ. 247 พยาธิสรีรวิทยา	3	(2-2-5)
	พ. 348 เศรษฐศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น	3	(3-0-6)
	พ. 149 สถิติเบื้องต้น	2	(2-0-4)
3.	หมวดวิชาชีพการพยาบาล	77	หน่วยกิต
	พย. 110 แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1	3	(2-4-3)
	พย. 111 แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 2	3	(2-4-3)
	พย. 212 แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 3	2	(1-4-1)
	พย. 213 แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 4	2	(0-8-0)
	พย. 354 บำบัดทางการพยาบาล 1	2	(1-4-1)
	พย. 355 บำบัดทางการพยาบาล 2	2	(1-4-1)
	พย. 220 การพยาบาลสูติศาสตร์ 1	5	(4-4-7)

พย. 221 การพยาบาลสูติศาสตร์ 2	4 (2-8-2)
พย. 222 การพยาบาลสูติศาสตร์ 3	4 (2-8-2)
พย. 323 การพยาบาลสูติศาสตร์ 4	3 (0-12-0)
พย. 230 การพยาบาลเด็ก 1	5 (4-4-7)
พย. 231 การพยาบาลเด็ก 2	2 (0-8-0)
พย. 150 การพยาบาลอนามัยชุมชน 1	1 (1-0-2)
พย. 251 การพยาบาลอนามัยชุมชน 2	3 (2-4-3)
พย. 252 การพยาบาลอนามัยชุมชน 3	1 (0-4-0)
พย. 353 การพยาบาลอนามัยชุมชน 4	3 (1-8-0)
พย. 360 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1	3 (2-4-3)
พย. 361 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2	5 (4-4-7)
พย. 462 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 3	4 (1-12-1)
พย. 340 สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช 1	2 (2-0-4)
พย. 341 สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช 2	3 (1-4-1)
พย. 342 สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช 3	3 (1-8-0)
พย. 470 การบริหารการพยาบาล 1	2 (2-0-4)
พย. 471 การบริหารการพยาบาล 2	1 (0-4-0)
พย. 107 พัฒนาการพยาบาล	2 (2-0-4)
พย. 112 จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล	2 (2-0-4)
พย. 473 แนวโน้มของวิชาชีพการพยาบาล	2 (2-0-4)
พย. 372 การวิจัยทางการพยาบาล	2 (2-0-4)
พย. 474 สัมมนาทางการพยาบาล	2 (2-0-4)
4. หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
ม. 015 เทคโนโลยีทางการศึกษา	2 (2-0-4)
ม. 016 ตรรกวิทยา	2 (2-0-4)
ม. 033 การประเมินผลทางการศึกษา	2 (2-0-4)
ม. 007 การปกครองและการเมืองไทย	2 (2-0-4)
ว. 034 ฟิชสมุนไพรม	2 (1-2-3)
ส. 008 สังคมวิทยาทางการแพทย์	2 (2-0-4)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) ที่มีผู้วิจัยไว้ คือ

พรทิพย์ อัจฉรงค์ (2525) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้แบบจำลองซิป ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ อาจารย์ที่ทำการสอน 51 คน ผู้เข้ารับการอบรม 57 คน และคณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง หาค่ามัชฌิม เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายทั่วไปเป็นจุดมุ่งหมายที่ดีที่สุดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ วัตถุประสงค์เฉพาะแต่ละสาขาวิชาเหมาะสมดี เนื้อหาสาระของหลักสูตรเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่มีบางส่วนซ้ำซ้อนควรปรับปรุง ด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ซึ่งเหมาะสมดี แต่ควรเพิ่มเกณฑ์ประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลให้ชัดเจน อาจารย์มีความเหมาะสมทั้งด้านปริมาณและคุณลักษณะ สิ่งแวดล้อมประกอบการเรียนการสอนและอุปกรณ์มีเพียงพอ แต่บริการบางอย่างควรปรับปรุง เช่น บริการห้องสมุด ด้านการวางแผนดำเนินงานตลอดหลักสูตร มีการวางแผนอย่างเป็นระเบียบ การดำเนินงานตามแผนด้วยการเรียนการสอนเป็นที่พอใจผู้เข้ารับการอบรม แต่บริการด้านสวัสดิการบางอย่างควรปรับปรุง ผลผลิตของหลักสูตรเป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทาง

ภัทรา อรัญภาค (2530) ประเมินหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย) : การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 จังหวัดยะลา ใช้แบบจำลองซิป โดยศึกษาประชากร 4 กลุ่ม คือ อาจารย์ 43 คน นักศึกษา 220 คน ผดุงครรภ์อนามัย 165 คน และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผดุงครรภ์อนามัย 165 คน ใช้แบบประเมิน 4 ชุด พบว่า การประเมินบริบทเหมาะสม ปัจจัยเบื้องต้นเหมาะสม ยกเว้นอุปกรณ์การเรียนและสถานที่เรียนไม่เพียงพอ การประเมินกระบวนการเหมาะสม มีบางรายวิชาต้องปรับปรุง มีความไม่พร้อมในการเปิดสอนในหมวดวิชาเลือก ผลผลิตของหลักสูตรเหมาะสม

จะเห็นว่า การประเมินหลักสูตรทางการแพทย์และพยาบาล ผลการวิจัยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ และมีรายละเอียดอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำผลเหล่านี้ไปปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันมีการส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งในด้านการวิจัยอย่างมาก งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปในด้านคลินิก (Clinical Study) เพื่อค้นหาแนวทางหรือวิธีการพยาบาลใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ป่วย ในด้านการศึกษาพยาบาล งานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการศึกษามักมุ่งศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การสร้างบทเรียน เป็นต้น งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรโดยตรง เช่น การศึกษาหรือการประเมินหลักสูตรทางการพยาบาลอย่างสมบูรณ์ จึงน่าจะเป็นเรื่องสำคัญที่ควรให้ความสนใจศึกษา ซึ่งยังมีค่อนข้างน้อย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรพยาบาล ด้วยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร และเป็นพื้นฐานของการศึกษาเรื่องหลักสูตรต่อไป